

ELS RESIDUS PERILLOSOS ALS CENTRES EDUCATIUS

Als centres educatius es generen una sèrie de residus que no es poden llençar als contenidors de carrer, ja que necessiten un tractament específic per evitar que arribin al medi i provoquin problemes de salut pública i de contaminació.

El personal dels centres conscienciat amb aquests problemes, cerca la manera de desfer-se d'aquests residus de la millor manera possible. Però de vegades és complicat saber quina és aquesta millor manera, ja que hi ha moltes administracions i empreses implicades, i la normativa és bastant dispersa.

A més, en la majoria de casos els serveis dels gestors de residus tenen un cost econòmic difícil d'assumir per molts de centres educatius. Seguint el principi de "qui contamina paga", és lògic que aquells que produeixen més contaminants, tinguin una càrrega econòmica major que aquells que no en fan. Per això, el millor consell és un altre dels principis bàsics de la gestió de residus, "el millor residu és aquell que no es produeix", és a dir, reduir la producció de residus. Això implica replantejar-se aquelles activitats generadores de residus tòxics, substituint les matèries utilitzades per altres de no tòxiques, o disminuint-ne l'ús.

De totes formes, és pràcticament inevitable reduir del tot els residus perillosos. A més, alguns centres fan una tasca importantíssima en recollir residus generats a casa dels alumnes, com són l'oli o les piles.

Aquí vos oferim una petita guia del que s'ha de fer amb els distints tipus de residus perillosos, i d'altres que requereixen un tractament especial:

Olis

L'oli de cuina, malgrat no és un residu perillós, no convé llençar-lo per la pica, ja que provoca dificultats a les depuradores d'aigua. La millor sortida és dur-lo a un contenidor específic, des d'on el reciclen, i en molts de casos s'obtenen substàncies útils, com pot ser combustible.

Existeixen contenidors especials per a la recollida d'olis minerals o de motor (normalment grisos) i per a l'oli de cuina usat (normalment de color taronja). Se'n poden trobar de vegades al carrer, i sempre a les deixalleries o parcs verds municipals.

Hi ha bastants entitats que recullen l'oli als establiments que en generen en quantitats considerables. Normalment són serveis gratuïts. (Vegeu l'annex II)

També és molt conegut a les escoles el programa dels "clakis", que consisteix en què els alumnes del centre duen l'oli usat de ca seva dins uns petits recipients (els clakis), proporcionats per la mateixa empresa que fa la recollida. Últimament hi ha hagut problemes amb aquest sistema, perquè no hi ha clakis suficients per tots. De totes formes, serveix qualsevol envàs, com pugui ser una botella d'aigua, perquè els alumnes duguin l'oli de ca seva, i després a l'escola es pot recollir tot en bidons.

Una forma casolana de reciclar l'oli de cuina, és transformar-lo en sabó. Hi ha nombrosa bibliografia i pàgines web amb receptes per elaborar diferents tipus de sabó a partir d'oli.

Els **líquids** no tòxics com el brou, llet, begudes, etc. (excepte els olis), es tiren al clavegueram.

Productes químics

Com a norma general, els productes químics no es poden tirar als contenidors de carrer, sinó que s'han de dur a la deixalleria, encara que siguin els envasos buits. Per exemple, els pots de pintura.

Si és un aerosol, s'ha de mirar si l'envàs du el punt de reciclatge . Si el du, es pot tirar al contenidor dels envasos lleugers. Si no el du i no és perillós, al rebuig. Si és perillós, a la deixalleria.

Els envasos, buits i nets, de sulfumant, aiguaarà o lleixiu (i altres productes de neteja domèstica molt fluids): al contenidor groc. Els pots de tèmperes també es poden llençar al contenidor groc, ja que no són tòxiques.

En el cas de residus químics de laboratori (de química, de fotografia, de tecnologia...), el mateix proveïdor dels reactius ha de proporcionar una via per desfer-se dels residus resultants. També hi ha gestors autoritzats per a la recollida i tractament d'aquests residus, previ pagament.

Pel que fa a la recollida i tractament de les restes de productes fitosanitaris, existeix SIGFITO, un sistema que funciona mitjançant una xarxa de punts de recollida on els consumidors de fitosanitaris hi poden dur, de franc, els envasos buits. Trobareu més informació a www.sigfito.es

Cartutxos de tinta i tòners

Hi ha moltes empreses que recarreguen els cartutxos d'impresora. També hi ha empreses que venen cartutxos i tòners reciclats. Són opcions més econòmiques i ecològicament més responsables que comprar-ne de nous, i no està demostrat que provoquin danys a les màquines.

Els mateixos comerços on venen aquests productes, sovint reben els cartutxos i tòners usats. També hi ha empreses que recullen de franc els tòners i cartutxos a determinades administracions o grans productors, on solen col·locar capses per a la recollida periòdica.

També es fabriquen tòners i cartutxos que no són tòxics, però és bastant complicat distingir-los. Per això, és millor prevenir i no tirar-los mai al fems.

Piles i bateries

La xarxa de contenidors de recollida de piles, abans anomenada RECOPILA, ara es diu OFIPILAS. A la web d'[OFIPILAS](http://www.ofipilas.es) i hi ha informació, però on n'hi ha més és a la web d'un dels seus constituents, que es diu ECOPILAS. A la web d'[ECOPILAS](http://www.ecopilas.es) hi ha un cercador del contenidor més

proper per codi postal, però no està actualitzat ni inclou tots els contenidors de piles disponibles. De totes formes, des d'aquesta web es pot sol·licitar formar part de la xarxa.

Els centres que ja disposen d'un contenidor de piles, normalment ja tenen el telèfon on han de cridar quan aquest és ple. Pot tractar-se d'un contenidor de la xarxa Ecopilas, un contenidor posat per l'ajuntament, o altres entitats. En qualsevol cas, hi ha unes empreses autoritzades que s'encarreguen de buidar els contenidors, i les duen després a la Península pel seu triatge, tractament i revalorització.

Cal tenir present que no fa falta tenir un contenidor oficial per recollir piles. Amb una simple capsa de cartó, es poden recollir les piles del centre i les que duguin els alumnes i mestres de ca seva, i llavors a final de curs llençar-les a un contenidor de piles de carrer o a la deixalleria.

Residus d'aparells elèctrics o electrònics

Dins els aparells elèctrics o electrònics hi ha els següents: electrodomèstics (grans i petits), equips d'informàtica i telecomunicacions, ràdios, televisors, vídeos, càmeres, reproductors de música, làmpares fluorescents i de baix consum, eines elèctriques, tallagespa, joguetes electròniques (sense les piles), etc.

Si es poden aprofitar: ONG

Si no serveixen: deixalleria (recollida municipal). Els municipis de més de 5.000 habitants estan obligats a garantir, sense cost per l'usuari, la recollida selectiva dels aparells elèctrics i electrònics urbans i assimilables, ja sigui amb recollida domiciliària o a una deixalleria.

Per altra banda, quan s'adquireix un nou producte del mateix tipus o semblant, es podrà lliurar el vell a la mateixa tenda, on tenen l'obligació de rebre'l.

Els CD, cintes de vídeo, cintes de casset, discs de vinil... poden anar al rebuig.

Juguetes:

Si encara es pot aprofitar: ONG.

Si està espenyada i no és electrònica: rebuig.

Si és electrònica o és una jogueta voluminosa (caseta, engransadora, cotxe...): deixalleria.

Pneumàtics

Hi ha escoles que tenen pneumàtics per jugar al pati. Aquests no són perillosos, mentre no es cremin.

Si es volen desfer d'aquests pneumàtics, s'ha de fer de forma controlada, bé duent-los a una deixalleria, o bé cridant un gestor autoritzat.

Medicaments:

Les restes de medicament, estiguin caducats o no, s'han de dur al punt SIGRE d'una farmàcia.

Si els envasos són buits: es pot dur al punt SIGRE, però també es poden seleccionar segons el material (cartró, vidre o plàstic).

No s'inclouen termòmetres, agulles, ni material infectat. Els termòmetres de mercuri i les radiografies es recullen als hospitals en contenidors específics.

Mobles, portes, i altres fustes i ferros domèstics

Si es poden aprofitar: ONG

Si no serveixen i no són voluminosos (és a dir, si caben dins una bossa de fems normal), han d'anar al rebuig.

Si no serveixen i són voluminosos: deixalleria (o recollida domiciliària).

S'hi inclou el vidre pla, i altres objectes de vidre i ceràmica que no es poden llençar al contenidor d'envasos de vidre (copes, tassons, plats, gerres, miralls, finestres...).

Runa i restes d'obres menors

Als ajuntaments els correspon recollir els residus procedents d'obres menors de construcció i reparació domiciliària. Inclou els inodors, lavabos, etc. En cas de grans obres, el constructor s'ha d'encarregar de dur les restes a l'abocador controlat o gestor encarregat a cada illa, previ pagament.

Restes de poda

Als municipis on es fa recollida selectiva de la fracció orgànica, les restes de jardineria, en petita quantitat, es poden llençar en aquesta fracció.

Hi ha deixalleries que recullen restes de poda de particulars, o de les zones verdes del propi municipi, i des d'allà ho traslladen a la planta de compostatge més propera.

També es poden dur les restes a les mateixes plantes de compostatge. A les Illes n'hi ha diverses, de públiques i de privades. A Eivissa i a Formentera aquestes restes es duen a abocadors, en espera que es desenvolupin les instal·lacions de compostatge de matèria orgànica previstes.

Una altra opció és fer compost a l'escola.

Si el centre disposa d'un servei de jardineria, està bé controlar el destí de les restes generades, ja que hi ha casos de professionals que fan abocaments a voreres de camins i torrents, el que pot generar problemes tant estètics, com d'introducció de plantes exòtiques al medi.

ANNEX I. Gestors autoritzats de residus

Pot passar que a determinats municipis, especialment si el centre no és de titularitat municipal, no vulguin encarregar-se de la recollida de determinats residus, i per tant algú del centre hagi de desplaçar-se directament a la deixalleria o parc verd. A més, les deixalleries municipals tenen un funcionament molt desigual, a unes s'accepten més varietat de residus que a d'altres.

Per això, pot ser necessari recórrer a un gestor autoritzat. A continuació es faciliten els telèfons dels gestors autoritzats pel 2012, dels residus que puguin afectar als centres educatius. Aquesta llista ha estat elaborada a partir de la base de dades de gestors autoritzats que hi ha al lloc web <http://residus.caib.es>, però pot haver-hi mancances. Per consultar la llista completa i actualitzada, podeu visitar aquesta [web](#).

Gestor	Ubicació	Telèfon	Residus químics de laboratori	Cartutxos de tinta i tòners	Residus químics de fotografia	Pneumàtics fora d'ús	Aparells elèctrics i electrònics	Piles alcalines i de mercuri	Restes d'obra	Plaguicides	Tubs fluorescents
ABH, S.L.	BUNYOLA	971470087	X	X	X		X	X		X	X
ADALMO, S.L.	BUNYOLA	971606470	X	X	X		X				X
ANTONIO GELABERT OLIVER	ALARÓ	971510379					X				X
ANTONIO PÉREZ ARENAS	PALMA	971434989					X				
AZOR AMBIENTAL, S.A.	MARRATXÍ	971605109		X							X
CA NA NEGRETA, S.A.	SANTA EULÀRIA DES RIU	971311313	X	X	X		X	X		X	X
CONTENEDORES LLUCMAJOR, S.L.	LLUCMAJOR	971661979	X	X	X		X	X			X
DE SALABERT E HIJOS S.A.	PALMA	971014014		X							
EMAYA, EMPRESA MUNICIPAL D'AIGÜES I CLAVEGUERAM, S.A.	PALMA	971774300				X					
EXCAVACIONES MOLL, S.L.	CIUTADELLA	971385831				X			X		X
HERBUSA, S.A.	EIVISSA	971318485									X
ZONA 2 - SANTA MARGALIDA (CORRAL D'EN SERRA)	SANTA MARGALIDA	971435050							X		
MAC INSULAR, S.L.	BUNYOLA	971127000				X	X		X		X
PLANTA DE TRIATGE "SANTA BÀBARA"	SANTA EULÀRIA DES RIU	971316211							X		
RECICLAJES IBIZA, S.L.	EIVISSA	971198045		X	X	X	X	X		X	
RECICLATGES SON SALOMÓ	CIUTADELLA	971480421						X			X
REPRESENTACIONES INTERMARK, S.L.	PALMA	971000000		X							
RESIDUOS Y TRANS. ARJONA	LLUCMAJOR	971662743		X	X	X				X	X

SAFETY KLEEN ESPAÑA, S.A.	LLUCMAJOR	916696900	X									
SAICA NATUR BALEARES, S.L.	BUNYOLA	971270161		X	X		X					X
SERTEGO SERVICIOS AMBIENTALES, S.L.	PALMA	971405105	X	X	X		X		X	X	X	X
SERTEGO SERVICIOS AMBIENTALES, S.L.U.	SANT ANTONI DE PORTMANY	971405105	X	X	X		X		X	X	X	X
SERVMAR BALEAR, S.L.	PALMA	971400408			X							X
TIRME S.A. - SON REUS	PALMA	971435050				X						
TIV MENORCA SLU	MAÓ	971368139		X								X
TONERCLASS, S.L.	PALMA	971431734		X								

ANNEX II. Transportistes de restes d'oli de cuina

Pel que fa a l'oli, aquestes són les entitats inscrites a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori com a transportistes de residus no perillosos, en concret d'olis i greixos comestibles.

Entitat	Ubicació	Telèfon / Fax
ADALMO, S.L.	BUNYOLA	971606470 - 971606414
ANTONIO GOMILA, S.A.	MAÓ	971367945 - 971352888
BIOCOMBUSTIBLES MALLORCA, S.L.	MARRATXÍ	657481156
CA NA NEGRETA, S.A.	SANTA EULÀRIA DES RIU	971311313 - 971316926
CONTENEDORES LLUCMAJOR, S.L.	LLUCMAJOR	971661979 - 971664635
ECORECICLING, S.L.	MARRATXÍ	971604090 - 971605468
FERRATRANSUT, S.L.	PALMA	971275478 - 971912670
GD OIL & OIL, C.B.	EIVISSA	971394095
GEN OLI MALLORCA, S.L.	MARRATXÍ	971759431 - 971605468
INOIL BALEARES 2011, S.L.	INCA	650974792 - 971500650 - 971505153
M ^{re} JESÚS BAGUR BENEJAM	CIUTADELLA	971381078
MELCHOR MASCARÓ, S.A.	MANACOR	971843818 - 971553111
MONSERRAT BERGAS VILLALONGA	INCA	625102269
RECICLAJES IBIZA, S.L.	SANT ANTONI DE PORTMANY	971198045 - 971198085
RESIDUOS Y TRANSPORTES ARJONA, S.L.	LLUCMAJOR	971662743 - 971664654
SAICA NATUR BALEARES, S.L.	BUNYOLA	971270161 - 971270586 - 971244883
SERTEGO SERVICIOS AMBIENTALES, S.L.U.	PALMA	971405105 - 971400027
TECNOSUBPRODUCTOS, S.L.	CALVIÀ	678304417 - 661559750 - 971605468
TRANSPORTES HARANEU S.L.	LLUCMAJOR	971742801 - 971742721
TRANS NUMBER, S.L.	PALMA	971433433
TRANSPORTES TERMAR 5H, S.L.	LLUCMAJOR	971443144 - 971442537
TRANSPORTES Y GRUAS MENORCA, S.L.	MAÓ	971365733 - 620925810 - 971363388
TRANSPORTES Y GRÚAS SALOM, S.A.	MAÓ	971365733 - 971363388

ANNEX III. Altres telèfons i adreces d'interès

Entitat	Telèfon	Correu electrònic
FUNDACIÓ DEIXALLES	971.472.565	fundaciodeixalles@deixalles.org
DEIXALLES - PALMA	971.101.098	deixallespalma@deixalles.org
DEIXALLES – SÓLLER	971.634.837	deixallessoller@deixalles.org
DEIXALLES - CALVIÀ	971.698.422	deixallescalvia@deixalles.org
DEIXALLES - EIVISSA	971.191.118	deixalloseivissa@deixalles.org
DEIXALLES - FELANITX	971.582.710	deixallesfelanitx@deixalles.org
DEIXALLES – LLEVANT	971.829.590	deixallesllevant@deixalles.org
DEIXALLES - INCA	971.500.877	deixallesinca@deixalles.org
CÀRITAS MALLORCA	971.716.288 / 971.717.289 / 971.710.135	caritas@caritasmallorca.org
CÀRITAS MENORCA	971.361.001	caritas@caritasmenorca.org
CÀRITAS EIVISSA	971.311.762 / 971.192.393	info@caritasibiza.org
CONSORCI DE RESIDUS DE MENORCA	971.354.172	rsu@cime.es
TIRME – ES PARC DE TECNOLOGIES AMBIENTALS DE MALLORCA	971.435.050	info@tirme.com / info@es-parc.net
CONSELL D'EIVISSA	971.195.900	
CONSELL DE FORMENTERA – FORMENTERA NETA	971.321.087	mediambient@formentera.es
PUNT D'INFORMACIÓ AMBIENTAL DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS	900.15.16.17	pia@dgqal.caib.es